Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Voortgangsrapportage Nationaal Programma Armoede en Schulden

Inhoud

1 Inleiding—3

2 Voorkomen van geldzorgen—3
2.1 Werkenden met een laag inkomen en geldzorgen—3
2.1.1 Passende ondersteuning bieden aan werkenden—4
2.1.2 Publiekscampagne—4
2.1.3 Hulp dichtbij—4
2.2 Werkgeversaanpak—5
2.2.1 Pilot Rijksschoonmaakorganisatie—5
2.2.2 Bewustzijn creëren onder werkgevers—5
2.2.3 Een sterkere positie op de arbeidsmarkt—6
2.2.4 Aanpak schoonmaakbranche—6
2.3 Jongeren en geldzorgen—6
2.4 Tegengaan van niet-gebruik regelingen—8
2.4.1 Niet-gebruik en ambtshalve toekennen—9
2.5 Betaalbaarheid energierekening en verduurzaming—9
2.6 Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid—10

3 Kleine zorgen blijven klein—11
3.1 Eerder bereiken van mensen met geldzorgen—11
3.2 Live en online hulp—12
3.3 Verbeterde vroegsignalering—13
3.4 Interdepartementale aanpak gezinnen in een kwetsbare positie—13

4 Hulp als het tegenzit: effecten van geldzorgen beperken—14
4.1 Aanpak energiearmoede—14
4.1.1 Tijdelijk Noodfonds Energie in 2025—15
4.1.2 30 miljoen extra voor lokale aanpak energiearmoede—15
4.1.3 Ondersteuning kwetsbare huishoudens—**Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
4.2 Versterken en vereenvoudigen armoedebeleid—16

5 Meer grip en overzicht: passende dienstverlening voor mensen—18
5.1 Integraal schuldenoverzicht—18
5.2 Landelijke pauzeknop en aanmeldpunt—19
5.2.1 Implementatie van de kennisgeving—19
5.2.2 Ontwikkeling landelijke digitale knop—19
5.3 Gratis betalingsherinnering en beperken kostenoploop bij verkeersboetes—20
5.4 Sociaal Incasseren—20
5.5 Eén overheidsincasso—21
5.5.1 Mijn Betaaloverzicht—21
5.5.2 Betalingsregeling Rijk—21
5.5.3 Toezeggingen uit rijksincassovisie—21
5.5.4 Verkenning wettelijk kader overheidsincasso—22
5.5.5 Zweeds incassomodel—22
5.6 Registratietermijn Bureau Kredietregistratie—23
5.7 Professionals voor Maatwerk Multiproblematiek (PMM)—25

6 Perspectief bieden voor de toekomst—25
6.1 Schuldenknooppunt—25
6.2 Kwaliteit schuldhulpverlening—25

1 Inleiding

In deze voortgangsrapportage van het Nationaal Programma Armoede en Schulden leest u over de vorderingen die zijn gemaakt is op het armoede- en schuldenbeleid in de periode van juli tot en met december van 2025. We volgen de belangrijkste maatregelen aan de hand van de vijf programmalijnen waarlangs het programma is gebouwd.

In bijlage 2 vindt u de *Monitor Nationaal Programma Armoede en Schulden*, in bijlage 3 is een volledig overzicht van de acties te vinden in een aparte *Factsheet.* In bijlage 4 vindt u de *Monitor Kindergarantie*. In bijlage 5 wordt ingegaan op de beantwoording van enkele moties op het terrein van de armoededefinitie en kinderarmoede. In bijlage 6 is het eindrapport van de evaluatie van de *subsidieregeling Financiële Educatie* opgenomen. In bijlage 7 is het deskresearch rapport *Gezinnen in een kwetsbare positie* bijgesloten in bijlage 8 vindt u 'Beleidskeuze uitgelegd: betere vroegsignalering en in bijlage 9, tot slot, vindt u het Nibud rapport 'Verkenning gemeentelijk minimabeleid

2 Voorkomen van geldzorgen

2.1 Werkenden met een laag inkomen en geldzorgen

In de afgelopen maanden is ingezet op het eerder bereiken van werkenden met geldzorgen. Het doel hiervan is werkenden in een zo'n vroeg mogelijk stadium wijzen op regelingen en ondersteuning waar zij recht op hebben. Werkenden maken minder gebruik van inkomensondersteuning, zoals landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen, dan niet werkenden. Ook werkt een deel van deze groep parttime en is er vaak weinig inzicht in wat meer uren werken financieel oplevert. SZW zoekt o.a. met de subsidie 'Meer uren werkt' uit wat werkt, om mensen meer uren te laten werken. Tegelijk kunnen niet alle werkenden fulltime werken. Door bedrijfseconomische redenen of ziekte is het niet altijd mogelijk om een fulltime contract aan te bieden of aan deze uren te voldoen.

Geldzorgen van werkenden kunnen ook weggenomen worden door te investeren in loopbaan (bijvoorbeeld type werk, doorgroeimogelijkheden en aantal uren), en het oplossen van schulden. We richten ons hierbij met name op werkgevers. Daarnaast proberen we via vindplaatsen, zoals huisartsen, en gerichte campagnes werkenden te bereiken. Zo willen we het niet-gebruik van bestaande regelingen onder werkenden tegengaan, mensen inzicht geven in de opbrengsten van meer uren werken, geldzorgen aanpakken en het gesprek aan gaan over arbeidsrelatie en loopbaan.

2.1.1 Passende ondersteuning bieden aan werkenden

Werkenden kunnen niet op dezelfde manier worden bereikt als mensen met een uitkering. Ook hebben zij niet altijd dezelfde behoeften. Dat mensen geen hulp zoeken heeft deels te maken met onbekendheid. Mensen die werken denken regelmatig dat ze niet in aanmerking komen voor ondersteuning. Maar het heeft ook te maken met wantrouwen in de overheid of angst om geld te moeten terugbetalen. Soms weten mensen ook niet hoe zij regelingen kunnen aanvragen door bijvoorbeeld onvoldoende kennis of laaggeletterdheid.

Om de ondersteuning zo goed mogelijk af te stemmen op deze doelgroep, zijn er de afgelopen paar maanden meerdere interviews gehouden onder werkenden met geldzorgen in verschillende sectoren en met verschillende achtergronden. De opbrengsten uit deze gesprekken geven inzicht in de belemmeringen en wensen die de doelgroep heeft rondom werken, hulp zoeken en het gebruik van regelingen. Het onderzoeksrapport wordt in het eerste kwartaal van 2026 opgeleverd.

2.1.2 Publiekscampagne

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voert een meerjarige campagne om mensen, waaronder ook werkenden, te informeren over hulp bij geldzorgen. Hierin werken we samen met Geldfit, gemeenten en bedrijven die zijn aangesloten bij de Nederlandse SchuldhulpRoute (NSR). Dit doen we onder de noemer ‘Stap naar hulp’. Hierbij komen ook inkomensondersteunende regelingen aan bod.

2.1.3 Hulp dichtbij

Om mensen met geldzorgen -waaronder werkenden- eerder te bereiken, is het belangrijk om hen te informeren over inkomensondersteunende regelingen en hulp bij geldzorgen op een plek in hun directe leefomgeving, zogenaamde vindplaatsen. Hierbij kunnen ook professionals op relevante vindplaatsen een rol spelen. Als onderdeel van deze aanpak is in 2025 bij 2700 huisartsenpraktijken ingezet op het bereiken van patiënten met informatiemateriaal in de wachtkamer. Onder de noemer ‘Laat geen Geld liggen’ worden patiënten op deze manier geïnformeerd over de mogelijkheden voor hulp bij geldzorgen. Ook hebben de huisartsen een brief ontvangen met daarin een verwijzing naar een E-learning die gaat over het signaleren, gespreksvoering en verwijzing bij geldzorgen. Deze ‘Laat geen Geld liggen’ campagne wordt in 2026 verder uitgebreid naar andere vindplaatsen en mogelijk herhaald bij de huisartsenpraktijken afhankelijk van het resultaat.

2.2 Werkgeversaanpak

We stimuleren in ons programma werkgevers om werkenden met een laag inkomen eerder te bereiken. Zodat werkgevers, leidinggevenden of HR-medewerkers weten hoe werknemers met geldzorgen te herkennen, het gesprek te normaliseren of mensen warm door te verwijzen naar passende ondersteuning.

Er is allerlei aanbod voor werkgevers, zowel vanuit Stichting Financieel Gezond Nederland (SFGN), als organisaties als het Nibud en Wijzer in Geldzaken. In onze aanpak zetten we in op het gebruik daarvan en het creëren van bewustzijn onder werkgevers. Dit doen we door in te zetten op het ontwikkelen van interventies gericht op het samenbrengen van vraag en aanbod, in te zetten op communicatie, werkgevers te activeren via de arbeidsmarktregio's en aan te sluiten bij bredere initiatieven gericht op loopbaan, meer uren werken en positie op de arbeidsmarkt.

2.2.1 Pilot Rijksschoonmaakorganisatie

Binnen onze eigen Rijksschoonmaakorganisatie (RSO) wordt een pilot uitgevoerd om werkenden met geldzorgen naar de juiste hulp te begeleiden. Medewerkers van de RSO doen het schoonmaakwerk voor alle rijksgebouwen. Zij komen regelmatig moeilijk rond. Onderzocht wordt welke gedragsinterventies ingezet kunnen worden om medewerkers met geldzorgen bij de juiste hulp te krijgen. In het eerste kwartaal van 2026 is een interventiemix opgeleverd. In de interventiemix wordt er gefocust op de rol van de leidinggevenden binnen de organisatie. Zij krijgen een rol in het signaleren van geldzorgen en het warm doorverwijzen binnen de organisatie. Ook komt er binnen de organisatie breed aandacht voor het thema geldzorgen. Zo werken we toe naar het normaliseren van het thema: iedereen heeft wel eens te maken met geldzorgen of vragen over geld.

Vervolgens wordt de interventiemix getest en wordt er gewerkt aan een implementatieplan. Daarna vindt implementatie en effectmeting plaats. Als de interventiemix leidt tot het gewenste resultaat, zal deze breder onder werkgevers opgeschaald kunnen worden. Ook experimenteren we met het uitrollen van de Voorzieningenwijzer binnen de RSO. Met name gemeenten maken nu gebruik van deze wijzer, zodat inwoners kunnen zien waar ze recht op hebben. Binnen de RSO willen we kijken hoe het instrument ook door werkgevers kan worden toegepast.

2.2.2 Bewustzijn creëren onder werkgevers

In 2026 wordt een communicatie-aanpak ontwikkeld om werkgevers bewust te maken van hun rol om geldzorgen aan te pakken. Hier wordt via werkgevers aandacht gevraagd voor hulp bij geldzorgen en regelingen. Er zijn verschillende manieren om werkenden te ondersteunen, denk aan het voeren van het gesprek over geldzorgen, werk/privé balans of meer uren werken, tegengaan van niet-gebruik onder werknemers en het creëren van een betere positie op de arbeidsmarkt. Samen met Geldfit en het

bedrijfsleven wordt onder de naam ‘Laat geen geld liggen’ een toolkit ontwikkeld voor werkgevers met handvatten om niet-gebruik onder werknemers tegen te gaan. Ook wordt aandacht gevraagd voor de MKB-toolbox die is ontwikkeld vanuit SFGN om geldzorgen ook bij medewerkers binnen kleinere bedrijven aan te kunnen pakken.

2.2.3 Een sterkere positie op de arbeidsmarkt

Investeren in een loopbaan is belangrijk om mensen naar een meer duurzame baan toe te geleiden. Vanuit de aanpak om te komen tot hervorming van de arbeidsmarktstructuur wordt in samenhang met ons project verkend hoe werkenden via proactieve arbeidsmarktdienstverlening uit een financieel kwetsbare positie gehaald kunnen worden. Om meer mensen aan het werk te krijgen, is het belangrijk om mensen inzicht te geven in wat meer uren werken financieel oplevert. De ‘Meer uren werk berekenaar’ van het Nibud is een instrument om mensen hier inzicht in te geven. Om als werkende uit de armoede te komen, willen we dat mensen blijven werken en hun inkomenssituatie structureel kunnen verbeteren. Dit kan door meer uren te werken, van baan te veranderen of als werkgever een duurzaam inkomen of doorgroeimogelijkheden te bieden. Voor werknemers in armoede is een hoger uurloon, contractzekerheid en omvang van het contract sterk bepalend voor de kansen om structureel uit de armoede te geraken. Ook fiscale maatregelen, toeslagen en gemeentelijke regelingen dragen bij aan de inkomenspositie van werkenden.

2.2.4 Aanpak schoonmaakbranche

Uit een intern uitgevoerde analyse blijkt dat werkenden die leven in armoede vaker aan het werk zijn in bepaalde sectoren. Het gaat om de schoonmaakbranche, logistiek, zakelijke dienstverlening, horeca en uitzendbranche. Daarom zal in 2026 een start gemaakt worden met het ontwikkelen van een aanpak met één van deze branches. Er is gekozen om te starten met de schoonmaakbranche, mede vanwege de pilot die momenteel wordt ontwikkeld bij de RSO.

Samen met de brancheverenigingen, Geldfit en andere relevante partners wordt gekeken hoe we kunnen komen tot afspraken met werkgevers in de schoonmaakbranche over hun rol bij geldzorgen en de te bieden ondersteuning.

2.3 Jongeren en geldzorgen

We besteden binnen het NPAS extra aandacht aan jongeren met geldzorgen. De afgelopen maanden is er een aantal campagnes en maatregelen genomen die specifiek voor de doelgroep jongeren zijn bedoeld:

- In oktober 2025 heeft SZW een mediacampagne gedaan voor jongeren over geldstress, met o.a. posters rondom scholen, online kanalen, influencers en podcasts. Daarmee attendeerden we jongeren met beginnende geldzorgen op hulp via Geldfit, dat naast een website en bellijn ook contact via WhatsApp en chat aanbiedt. 344.544 jongeren bezochten de website en 2.247 jongeren namen contact op via telefoon, chat of WhatsApp.
- In november 2025 is de campagne 'Hoe voorkom je een Betaal Later Kater' herhaald, om jongeren te informeren over de risico's van achteraf betalen.
- De regels voor achteraf betalen worden aangescherpt, zie hiervoor de Kamerbrief nieuwe regels voor Buy-now-pay-later uit 2025[1].
- Het Jongeren Perspectief Fonds (JPF) heeft in 2025 extra subsidie gekregen van SZW voor uitbreiding van hun leeraanbod voor jongeren en professionals die deelnemen aan het JPF. We zijn ook met de organisatie in gesprek hoe zij hun aanpak verder kunnen opschalen. Het JPF is nu actief in ongeveer 50 gemeenten, jaarlijks worden ongeveer duizend jongeren schuldenvrij.
- De VNG heeft gemeenten op diverse manieren geholpen om in actie te komen voor jongeren met geldzorgen: o.a. door een congres in december 2025, aandacht voor jongeren op de dag & week van de interventies in 2025, een jongerenspoor op de routekaart financiële zorgen en een handreiking 'jongeren uit de financiële zorgen', met tips voor en door gemeenten.
- Ook is het hebben en behouden van werk belangrijk. Het kabinet heeft besloten om vanaf 2027 het minimumjeugdloon voor jongeren van 16 tot en met 20 jaar te verhogen. Om jongeren die dat nodig hebben te begeleiden van school naar werk en bij het behoud van werk, is de wet- en regelgeving van school naar duurzaam werk per 1 januari 2026 in werking getreden.

Campagne Hoe voorkom je een Betaal Later Kater

De derde ronde van de campagne 'Hoe voorkom je een Betaal Later Kater' heeft in mei gelopen. SZW voert sinds 2024 met Wijzer in Geldzaken campagne om jongeren tussen de 15 en 21 jaar te informeren over de risico's van achteraf betalen om zo geldproblemen te voorkomen. Jongeren kregen tips hoe een betaal later kater te voorkomen via online advertenties, video's, snapchat, podcasts en influencers. De doelgroep bestaat uit 878.000 jongeren. Hiervan is het merendeel meerdere malen bereikt. De campagne is in november rond Black Friday, een periode waarin veel jongeren zich laten verleiden tot impulsinkopen, herhaald. In mei en november bezochten ruim 25.000 jongeren de website jegelddebaas.nl

Dit najaar is de Participatiewet in balans door beide Kamers aangenomen, waarin meer ruimte is voor maatwerk. Zo krijgen gemeenten onder andere de mogelijkheid om in knellende situaties, zoals bij (dreigende)

[1] Kamerstukken II, 2024 – 2025, 27 879, nr. 108

dakloosheid, de 'vier weken zoektermijn' voor jongeren tot 27 jaar buiten toepassing te laten. Ook wordt de hoogte van de aanvullende bijstand aan jongeren (18-21 jaar) van wie ouders niet in beeld zijn of geen ondersteuning kunnen bieden, geharmoniseerd. Er is een handreiking gemaakt over de manier waarop gemeenten binnen de kaders van de Participatiewet maatwerk kunnen bieden bij de ondersteuning van jongeren in een kwetsbare positie.[2]

2.4 Tegengaan van niet-gebruik regelingen

Het tegengaan van niet-gebruik van inkomensondersteunende regelingen en voorzieningen blijft een belangrijke pijler binnen het voorkomen van geldzorgen. De focus ligt op het borgen en versterken van de huidige aanpak, zodat zoveel mogelijk mensen die recht hebben op ondersteuning, hier ook daadwerkelijk gebruik van maken. Het wetsvoorstel proactieve dienstverlening SZW dat momenteel ter behandeling voor ligt in de Tweede Kamer, heeft tot doel om het niet-gebruik terug te dringen.

Veel gemeenten zijn – naar aanleiding van het aangenomen amendement in het kader Participatiewet in balans – aan de slag met het terugdringen van niet-gebruik door de individuele inkomenstoeslag automatisch toe te kennen aan mensen die daarvoor in aanmerking komen.

Om niet-gebruik tegen te gaan heeft de Voorzieningenwijzer een subsidie ontvangen om de bekendheid en het bereik te vergroten onder zowel gemeenten als inwoners. De Voorzieningenwijzer helpt mensen om inkomensondersteunende regelingen te vinden waar ze mogelijk recht op hebben en aan te vragen. Dit geldt voor gemeentelijke en landelijke inkomensondersteunende regelingen, inclusief de toeslagen. De subsidie liep van 1 oktober 2024 tot en met 31 december 2025. Met de subsidie is de zichtbaarheid en de bekendheid vergroot onder inwoners. Tijdens de looptijd van de subsidie zijn 46 gemeenten aangesloten bij de Voorzieningenwijzer. Om gemeenten te helpen met de implementatie van de Voorzieningenwijzer, heeft VNG in samenwerking met de Voorzieningenwijzer een handreiking opgesteld met informatie en stappenplan.

[2] https://www.divosa.nl/publicaties/maatwerk-participatiewet-voor-de-ondersteuning-van-jongeren-een-kwetsbare-positie

Laat geen geld liggen

Communicatie speelt een belangrijke rol bij het tegengaan van niet-gebruik. Dit doen we onder de noemer 'Laat geen geld liggen' (zie ook 2.1.3 en 2.2.2) Daarnaast reed in oktober en november de 'Laat geen geld liggen'-camper door vier pilotgemeenten: Brunssum, Heerlen, Oldambt en Rotterdam. De pilot, een initiatief van SZW met Geldfit, gemeenten en lokale organisaties, had als doel mensen te bereiken die mogelijk recht hebben op inkomensondersteuning en lokale samenwerking te versterken. De actie richtte zich op groepen die de overheid minder goed bereikt, zoals anderstaligen, ouderen en werkenden, door hen actief in de wijk op te zoeken. In de vier gemeenten werden bijna 500 fysieke regelingenchecks uitgevoerd en zijn duizenden mensen geïnformeerd over inkomensregelingen en lokale ondersteuning. Gemeenten en partners zien de camperactie als een effectief middel om onderbenutting van regelingen zichtbaar en bespreekbaar te maken.

Ook Dienst Toeslagen moedigt mensen gedurende het jaar aan om te controleren of zij recht hebben op een toeslag. In een gerichte actie heeft Dienst Toeslagen, in samenwerking met het ministerie van VWS, ruim 200.000 persoonlijke brieven verstuurd over een mogelijk recht op zorgtoeslag over het voorgaande toeslagjaar. Deze brief blijkt een effectief middel: 35,1% van de briefontvangers, oftewel ruim 72.000 mensen, vroegen zorgtoeslag aan voor een gemiddeld bedrag van €743.

Deze actie werd in juli en augustus 2025 vergezeld met een communicatieoffensief van Dienst Toeslagen en SZW, om mensen te wijzen op de deadline van 1 september 2025 voor het aanvragen van toeslagen over 2024. SZW richtte zich in een online campagne specifiek op werkenden met een laag of wisselend inkomen. Dit leidde tot een grote toename in het websiteverkeer en een toename in het aantal proefberekeningen voor zorgtoeslag over het jaar 2024, met name vanaf half augustus.

2.4.1 Niet-gebruik en ambtshalve toekennen

Naar aanleiding van een vraag van het lid Moonen (D66) heeft de voormalige minister van Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen de Kamer toegezegd bij gemeenten navraag te doen over het niet-gebruik en het ambtshalve toekennen van (armoede)regelingen en wat gemeenten eventueel nodig hebben om daartoe over te gaan. Om inzicht te krijgen in de ondersteuningsbehoeften van gemeenten, zijn gesprekken gevoerd met diverse gemeenten. Hieruit bleek dat, gelet op de verschillen in lokale context en uitvoering, ook de wensen en behoeften van gemeenten uiteenlopen. Wel was er consensus over één specifiek punt: gemeenten willen de mogelijkheid hebben om de individuele inkomenstoeslag ambtshalve toe te kunnen kennen. Deze mogelijkheid is inmiddels gerealiseerd door middel van een amendement op het wetsvoorstel Participatiewet in balans spoor 1. Daarnaast wordt in de Kamerbrief van 12 september 2024[3] in antwoord op de motie Mohandis en Palmen[4] uiteengezet dat gemeenten zelf kunnen onderzoeken of ambtshalve toekennen van minimaregelingen, die zij zelf vormgeven op basis van de Gemeentewet, haalbaar is. Met het voorgaande is invulling gegeven aan de eerder gedane toezegging.

2.5 Betaalbaarheid energierekening en verduurzaming

[3] Kamerstukken, 2023-2024, 34 352, nr. 324
[4] Kamerstukken, 2023-2024, 34 352, nr. 317

Diverse studies voorspellen dat in 2026 de energierekening betaalbaarder wordt ten opzichte van in 2025[5][6], maar het is belangrijk om met de huidige beleidsinzet juist naar de middellange termijn te kijken. Uit ramingen blijkt namelijk dat de energierekening op de middellange termijn fors gaat stijgen, met name door de hogere nettarieven aangevuld met de effecten van ETS2 en de bijmengverplichting voor groen gas. Daar tegenover staat een flinke daling van het aantal huizen met een lage energetische kwaliteit.[7] Deze ontwikkelingen kunnen de verschillen tussen huishoudens vergroten. Met name huishoudens die hun woning nog niet hebben verduurzaamd en huishoudens met beperkte mogelijkheden om hun woning te verduurzamen, bijvoorbeeld omdat ze in een huurwoning wonen, lopen het risico hierbij achter te blijven. Voor een betaalbare energierekening van huurders zijn afspraken gemaakt om woningen met energielabel E, F en G uit te faseren en gelden minimum energieprestatie-eisen voor huurwoningen. Eigenaren moeten deze woningen uiterlijk in 2029 verduurzamen tot minimaal energielabel D. Huurders kunnen verduurzaming zo nodig afdwingen via het wettelijk initiatiefrecht.

Dit beleid is ook essentieel om het draagvlak voor en het tempo van de energietransitie te behouden. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat een groot deel van de bevolking de huidige lastenverdeling als onrechtvaardig ervaart, wat de weerstand tegen de transitie kan vergroten. Daarom wordt met een aantal betrokken departementen samengewerkt om te beoordelen hoe verdelingseffecten beter en structureel kunnen worden meegenomen bij het maken en evalueren van beleid.

2.6 Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid

Het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid beoogt het structureel verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in 20 gebieden in Nederland, en meer perspectief voor de bewoners. Om de ‘gestapelde problemen’ aan te pakken, worden in de NPLV-gebieden interventies en rijksbreed beleid ingezet die elkaar op meerdere fronten versterken. Met de specifieke uitkering Kansrijke Wijk krijgen de NPLV-gebieden extra middelen voor interventies die bijdragen aan re-integratie, het voorkomen van geldzorgen, het versterken van maatschappelijke weerbaarheid en het bevorderen van structurele aandacht voor financiële educatie voor kinderen. De middelen zijn afkomstig van OCW, SZW en VRO.

Eind 2025 is de tweede tranche van de regeling Kansrijke wijk toegekend, waarmee de 20 focusgebieden de komende drie jaar kunnen investeren in de bovengenoemde thema’s.

[5] https://www.ing.nl/zakelijk/economie/nederland/betaalbaarheid-energie-verbetert-volgend-jaar
[6] https://www.dnb.nl/media/mppnc5dr/dnb_voorjaarramingen-juni-2025.pdf
[7] Voorzienings- en leveringszekerheid energie | Tweede Kamer der Staten-Generaal

3 Kleine zorgen blijven klein

3.1 Eerder bereiken van mensen met geldzorgen

Veel te weinig mensen vragen hulp bij geldzorgen, terwijl iedereen moeite kan hebben met rondkomen. SZW ondersteunt het project "Preventie van Geldzorgen", dat tot doel heeft om geldzorgen te signaleren, bespreekbaar te maken en mensen warm door te verwijzen naar de juiste hulp. Het project wordt uitgevoerd door Divosa in samenwerking met Pharos, Sociaal Werk Nederland, het Nederlands Centrum voor Jeugd, Vereniging Humanitas, en Expertisecentrum Sterk uit Armoede. Gedurende twee jaar worden in 100 gemeenten vindplaatsen van mensen met geldzorgen versterkt - evenals het netwerk daaromheen - zodat mensen kunnen worden doorverwezen naar laagdrempelige financiële dienstverlening. Het project richt zich op de huisarts, geboortezorg, apotheek, sleutelpersonen, scholen, en sociaal werk als vindplaats. Sinds de start van het project in oktober 2024 zijn in 14 gemeenten vindplaatsen geëquipeerd. In totaal is binnen ongeveer 90 afzonderlijke gemeenten de beweging naar geldzorgen bespreekbaar maken in gang gezet. Dat houdt in dat deze gemeenten en vindplaatsen aan de slag willen met het voorkomen van geldzorgen om kleine zorgen klein te houden.

Daarnaast wordt er vanuit SZW ingezet op een landelijk dekkend netwerk van financiële dienstverlening. Hierbij wordt de koppeling gemaakt met sociaaljuridische en andere overheidsbrede dienstverlening. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met JenV, BZK en VNG. Ook wordt actief meegedacht met het convenant van de VNG over de inrichting van stevige lokale teams als onderdeel van de Hervormingsagenda Jeugd. Dit lokale team kan een vindplaats zijn voor mensen met geldzorgen en (beginnende) schulden evenals een plaats waar hulp wordt geboden.

Campagne stap naar hulp

SZW voert een meerjarige campagne om mensen te informeren over hulp bij geldzorgen. Hierin werken we samen met Geldfit en de gemeenten en bedrijven die zijn aangesloten bij NSR (Nederlandse SchuldhulpRoute) en bouwen we voort op de campagne *Je staat er niet alleen voor* (2022-2024).

15 september t/m 5 oktober vond de deelcampagne gericht op ouders plaats. Via radiospotjes en online advertenties wezen we mensen met geldzorgen op regelingen en hulp. De resultaten laten zien dat 182.905 mensen een online stap naar Geldfit zetten. In totaal namen 2.215 mensen contact op via telefoon, chat of WhatsApp. Er zijn 61.398 vervolgstappen gezet naar andere organisaties voor hulp, waarvan 9.109 naar SAM& voor alle kinderen. Via de potjescheck controleerden 11.811 mensen of ze regelingen mislopen en 4.675 gebruikten de Geldfit-test.

13 oktober t/m 2 november vond de tweede flight van de jongerencampagne *Geldstress* plaats. Via posters rondom scholen, online advertenties, influencers en podcasts wezen we jongeren met beginnende geldzorgen via Geldfit op hulp. 344.544 jongeren bezochten de website en 2.247 jongeren namen contact op via telefoon, chat of WhatsApp. Ze lazen 31.938 artikelen (waaronder artikelen over betalingsregelingen, rood staan en zorgtoeslag). Ze zetten 105.994 meetbare vervolgstappen (waaronder doorklikken naar de belastingdienst, dienst toeslagen en het juridisch loket). Ook werd de potjescheck 46.488 keer ingevuld.

8 t/m 28 december vond de deelcampagne gericht op (alleenstaande) werkenden met een laag inkomen plaats. 462.509 mensen bezochten de website van Geldfit, waarvan 75.412 een actie deden zoals de Potjescheck of de WerkUrenBerekenaar. 2.029 namen contact op via de telefoon, chat of WhatsApp.

3.2 Live en online hulp

Het is belangrijk dat mensen met geldzorgen eenvoudig toegang hebben tot laagdrempelige hulp. Zo zijn er ruim 20.000 vrijwilligers actief om mensen aan de keukentafel te helpen, en 170 inlooppunten waar mensen terecht kunnen met allerlei vragen over geldzorgen en levensgebeurtenissen. Ook worden ze geholpen met het aanvragen waar ze recht op hebben, met moeilijke brieven, en administratie ordenen etc. Hun persoonlijke aandacht is heel waardevol en het aantal mensen wat hiervan gebruik maakt is fors gestegen. SZW verstrekt daarom subsidie aan de Alliantie Vrijwillige Schuldhulp, zodat een landelijk dekkend netwerk ontstaat met getrainde vrijwilligers. In lijn met de motie Ceder[8] is er in juni 2025 een gesprek geweest met het bestuur van de Alliantie Vrijwillige Schuldhulp, om te leren van hun ervaringen. Dit gesprek met de bewindspersoon vindt jaarlijks plaats.

Zoals eerder genoemd in deze brief, werkt SZW ook samen met Geldfit, wat naast een website ook een bellijn, whatsapp, chat en e-mailmogelijkheid heeft en een potjescheck. Via Geldfit kunnen mensen direct tips krijgen om beter rond te komen. En via hun postcodetool kunnen mensen ook nagaan welke hulp er in hun woonplaats beschikbaar is bij de gemeente, vrijwilligers en inlooppunten. Mede dankzij SZW-subsidie is Geldfit ook in de avond bereikbaar. SZW draagt ook bij aan andere laagdrempelige routes,

[8] Kamerstukken II, 2024 – 2025, 36600-XV-76

zoals de Voorzieningenwijzer (zie eerder in deze brief), het Nibud en Wijzer in geldzaken.

3.3 Verbeterde vroegsignalering

Naar verwachting worden er begin 2026 bestuurlijke afspraken getekend tussen alle branches van vastelastenpartners, Divosa, NVVK en VNG en SZW. Deze afspraken volgen op de positieve wetsevaluatie van vroegsignalering in 2025. Partijen voeren tot en met 2029 verbetermaatregelen door met als doel om het bereik te verdubbelen (40%) en de ongewenste uitval te halveren. Het benodigde budget hiervoor is onderdeel van de voorjaarsbesluitvorming 2026.

Een onderbouwing van de gemaakte beleidskeuze (CW 3.1 inclusief doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie) omtrent het beleidsinstrument vroegsignalering is opgenomen in bijlage 8.

We werken de komende tijd aan een wijziging van het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening (Bgs) waarin we een aantal kleinere wijzigingen doorvoeren om het proces van vroegsignalering doeltreffender te maken. De evaluatie van het experiment met hypotheekachterstanden laat zien dat hypotheekachterstanden een goede indicator zijn voor (dreigende) problematische schulden. Dit signaal brengt een nieuwe doelgroep in beeld. Gemeenten kunnen op basis van het signaal van een hypotheekachterstand de doelgroep proactief benaderen met een passend hulpaanbod. We zijn daarom een traject met betrokken partijen gestart om hypotheeksignalen toe te voegen aan de bestaande signalen in het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening. Om resultaten te bestendigen en te regelen dat deelnemende hypotheekverstrekkers signalen kunnen blijven delen zal het experiment tot de wettelijke verankering onder de Tijdelijke regeling betalingsachterstanden gecontinueerd worden. Verder willen we het proces van voorkomen van huisuitzettingen bij huurachterstanden verbeteren en werken we naar een centraal aanleverpunt voor vroegsignalen via het Schuldenknooppunt.

3.4 Interdepartementale aanpak gezinnen in een kwetsbare positie

De ministeries van BZK, JenV, OCW, SZW en VWS werken samen aan het verbeteren van integrale en preventieve hulp aan gezinnen in een kwetsbare positie. Gezinnen in een kwetsbare positie hebben vaak te maken met problematiek op verschillende leefdomeinen. Denk bijvoorbeeld aan armoede of schulden, (jeugd)zorg en huisvestingsproblematiek. Dit belemmert kinderen om prettig en kansrijk op te groeien. Deze gezinnen hebben tijdige hulp en ondersteuning nodig op meerdere aandachtsgebieden. Het is belangrijk dat deze elkaar versterken en niet tegenwerken. Ook moet hulp zo vroeg mogelijk worden ingezet om het ontstaan of verdere escalatie van problematiek zoveel mogelijk te voorkomen.

Deze gezinnen zijn vaak niet geholpen met een oplossing voor een deelprobleem. De versnipperde aanpak van de overheid – met aparte verantwoordelijkheden, en daardoor programma's en subsidies op deelonderwerpen, zoals inkomen, zorg, onderwijs of veiligheid – belemmert integrale ondersteuning. In de uitvoeringspraktijk werken deze versnippering, verschillende beelden en verschillende culturen door. Het gevolg is moeizame samenwerking en geen effectieve hulp voor gezinnen die dit nodig hebben. Onderzoeksbureau Significant heeft op verzoek van de betrokken ministeries inzichten uit recente literatuur verzameld over knelpunten en werkzame mechanismen in de ondersteuning van gezinnen in een kwetsbare situatie (zie bijlage 7).

De komende periode gaan we aan de slag met het efficiënt en effectief helpen van gezinnen. Niet door opnieuw het wiel uit te vinden, maar door gebruik te maken van wat er is en dat te versterken, verbinden en verbreden. Dit doen we door het lokaal ophalen, uitproberen en delen van kennis over effectieve integrale aanpakken en door het versterken van samenwerking, zodat partijen (formeel en informeel) in het belang van gezin aan de slag gaan en er vroegtijdig gecoördineerde integrale ondersteuning kan plaatsvinden. Tot slot werken we aan het inzichtelijk maken van de maatschappelijke kosten en baten van integraal en preventief werken rond gezinnen in een kwetsbare positie.

4 Hulp als het tegenzit: effecten van geldzorgen beperken

4.1 Aanpak energiearmoede

Volgens de laatste TNO-cijfers kampten in 2024 ongeveer 510 duizend huishoudens met energiearmoede. Dat is 6,1 procent van alle huishoudens en bijna 180 duizend huishoudens meer dan in 2023. De belangrijkste verklaring voor deze toename is dat er geen financiële steunmaatregelen meer van kracht waren. Daarnaast zijn er nog eens 1 miljoen 'risicohuishoudens', met een inkomen net boven de lage-inkomensgrens, hoge energiekosten en een slechte woning. Op de lange termijn is er sprake van een daling. Ten opzichte van 2019 is het aantal huishoudens in energiearmoede gedaald. Factoren zoals getroffen verduurzamingsmaatregelen, gedragsverandering van consumenten en een hoger besteedbaar inkomen hebben hieraan bijgedragen.

De oorzaken van energiearmoede zijn vaak een combinatie van een laag inkomen, hoge energiekosten in verhouding tot het inkomen en een slechte energetische kwaliteit van de woning. Het is hierbij de inzet dat de energierekening betaalbaar wordt en blijft voor iedereen.

Dit maakt dat er interdepartementaal wordt samengewerkt bij de aanpak van energiearmoede. Het ministerie van SZW is verantwoordelijk voor het behoud van koopkracht en gerichte financiële ondersteuning. Het ministerie van KGG is stelselverantwoordelijk voor het energiesysteem, waaronder de betaalbaarheid van de energierekening (artikel 24 EED). Het ministerie van VRO heeft het voortouw bij de verduurzaming van woningen. Eén van de maatregelen om huurders te ondersteunen zijn de afspraken die de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening heeft gemaakt met de sociale huursector. Daarnaast worden regels gesteld aan de private huursector om verduurzaming te bevorderen.

4.1.1 Tijdelijk Noodfonds Energie in 2025

In 2025 heeft het ministerie van SZW voor de derde keer een subsidie verstrekt aan de Stichting Tijdelijk Noodfonds Energie. De Stichting heeft in april 2025 aan zo'n 120.000 huishoudens steun kunnen verlenen (via de energieleveranciers). Het gemiddelde steunbedrag bedraagt 78 euro per maand, gedurende 6 maanden. De beschikbare subsidiemiddelen van 56,3 miljoen euro zijn hiervoor nagenoeg volledig benut. Er was grote belangstelling voor het fonds. Dit laat zien dat er nog altijd een aanzienlijke groep huishoudens is, die moeite heeft met het betalen van hun energierekening.

4.1.2 30 miljoen extra voor lokale aanpak energiearmoede

Om mensen met een laag inkomen en een hoge energierekening aanvullend te kunnen helpen is er 30 miljoen euro extra beschikbaar gesteld via een Decentralisatie Uitkering. Met deze middelen kunnen gemeenten huishoudens met een laag inkomen die moeite hebben met het betalen van de energierekening aanvullend ondersteunen. Gemeenten kunnen daarbij aansluiten bij de bestaande dienstverlening in het kader van de aanpak energiearmoede. Ook kunnen gemeenten extra inzet plegen om de betreffende huishoudens te bereiken. De middelen zijn geen vervanging voor de financiële tegemoetkoming op de energierekening die in 2023, 2024 en 2025 door het Tijdelijk Noodfonds Energie is verstrekt. De verdeelsleutel is gebaseerd op het percentage energiearmoede per gemeente, zodat gemeenten met meer energiearmoede ook meer middelen ontvangen.

Om daarbij gemeenten aanvullend te ondersteunen, heeft de Stichting Tijdelijk Noodfonds Energie (TNE), in opdracht van SZW, een portaal gebouwd waar de gegevens van 151.000 huishoudens beschikbaar zijn gesteld aan gemeenten. Deze huishoudens hebben bij hun aanvraag bij het Noodfonds aangegeven open te staan voor hulp bij het verlagen van hun energierekening en hebben toestemming gegeven dat hun gegevens worden gedeeld met de eigen gemeente. In oktober 2025 hebben via een pilot 5 gemeenten de data ontvangen. Het aantal gemeenten met toegang

tot de data wordt gefaseerd uitgebreid. Gemeenten ontvangen deze data nadat zij een samenwerkingsovereenkomst hebben ondertekend.

4.1.3 Ondersteuning kwetsbare huishoudens

Het kabinet heeft oog voor huishoudens die kampen met een laag inkomen en een hoge energierekening en maakt tegelijkertijd werk van de versnelling van de energietransitie. Het kabinet overweegt alle mogelijke maatregelen om huishoudens te ondersteunen.

4.2 Versterken en vereenvoudigen armoedebeleid

In het Nationaal Programma Armoede en Schulden is aangekondigd dat het we samen met gemeenten willen komen tot het versterken en vereenvoudigen van het armoedebeleid. De inzet op vereenvoudiging loopt onder meer via de hervormingsagenda inkomensondersteuning en via Participatiewet in balans. In de Kamerbrief over de Routekaart Hervormingsagenda inkomensondersteuning[9], die op 11 juli 2025 aan de Tweede Kamer is aangeboden, is aangegeven welke zeven sporen worden ingezet om op korte, middellange en lange termijn tot verbetering en vereenvoudiging te komen.

Een van de sporen zet in op het borgen van een toereikend en toegankelijk sociaal minimum. Het is van belang dat het rijk de inkomensbasis goed regelt, zodat mensen minder afhankelijk zijn van gemeentelijke regelingen. Uit een analyse over de toereikendheid van het inkomen op het sociaal minimum blijkt dat de meeste huishoudens op dit moment in principe voldoende inkomen hebben voor minimaal noodzakelijke uitgaven. Hierbij gelden wel een aantal voorwaarden, namelijk dat zij alle landelijke regelingen aanvragen waar zij recht op hebben, goed met geld kunnen omgaan en geen onvermijdbare hoge uitgaven hebben.

De analyse, die is gedeeld met de Kamer als bijlage bij de brief Routekaart Hervormingsagenda inkomensondersteuning, laat zien dat de situatie van veel huishoudens is verbeterd ten opzichte van 2023, mede door de verhogingen van het kindgebonden budget en de huurtoeslag in de afgelopen jaren. De analyse laat onder meer zien dat het inkomen voor de meeste huishoudens onder de genoemde aannames toereikend is om een kleine tegenvaller op te vangen, maar dat het inkomen tekortschiet als deze tegenvaller groter is, met name voor paren met kinderen. Daarnaast geldt dat zich in de praktijk veel situaties voordoen waarbij mensen toch niet rond kunnen komen, zo blijkt uit signalen van partijen als Armoedefonds, SUNN, het Rode Kruis, Kinderhulp en de Voedselbank.

Ook wordt werk gemaakt van de vereenvoudiging van de Participatiewet. Het wetsvoorstel ‘Participatiewet in balans’ is door de beide Kamers aanvaard. Daarnaast is de Tweede Kamer op 4 juli geïnformeerd over de voortgang van de fundamentele herziening van de Participatiewet (spoor

[9] Kamerstukken II 2024/25, 26 448, nr. 849

2). In deze brief wordt ingegaan op mogelijke beleidsopties om de wet verder te herzien[10].

Daarnaast is in het Nationaal Programma Armoede en Schulden het doel opgenomen om samen met gemeenten het (gemeentelijk) armoedebeleid eerlijker, eenvoudiger, effectiever en integraler te maken. In de afgelopen periode is hier langs drie lijnen aan gewerkt. Ten eerste heeft Divosa op verzoek van de VNG een verkenning gedaan naar hoe de gemeentelijke armoededienstverlening toegankelijker, effectiever en toekomstbestendiger kan. Deze verkenning is inmiddels afgerond[11]. De centrale conclusie van Divosa is dat het huidige stelsel van armoededienstverlening vastloopt, omdat het niet goed georganiseerd is. Divosa komt ook met een aantal adviezen. Zo wordt er gepleit voor een landelijk armoedekader (te formuleren door rijk, gemeenten en maatschappelijke en publieke partners), op basis van gedeelde principes, waarden, doelen en gewenste effecten en met een duidelijke norm voor een toereikend inkomen. Ook adviseert Divosa om te werken aan basisdienstverlening met elementen als vraaggestuurde dienstverlening, bredere begeleiding van inwoners in armoede, eenvoudige toegang, samenwerking met het lokaal middenveld en vakmanschap.

Daarnaast heeft SZW verkend in welke gevallen regelingen beter landelijk kunnen worden uitgevoerd, in welke gevallen regelingen kunnen worden samengevoegd of afgeschaft, en in welke gevallen regelingen kunnen worden geharmoniseerd op voorwaarden. Bij regelingen die tot grote verschillen tussen gemeenten in ondersteuning leiden zonder dat hiervoor een duidelijke reden is, kan worden overwogen om te harmoniseren op voorwaarden. Dit geldt bijvoorbeeld voor de individuele inkomenstoeslag. En bij regelingen waar de uitvoeringslasten voor gemeenten onevenredig hoog zijn, ligt het voor de hand om na te gaan of deze beter landelijk kunnen worden uitgevoegd. Dit geldt bijvoorbeeld voor de gemeentepolis of de studietoeslag.

Nibud heeft in opdracht van SZW en in samenwerking met SCP, Hogeschool van Amsterdam en onderzoeksbureau KWIZ een analyse van de effectiviteit van het gemeentelijk armoedebeleid gemaakt. Het rapport, met de titel ‘Verkenning gemeentelijk minimabeleid’, is als bijlage bij deze rapportage opgenomen en geeft een overzicht van de doelstellingen, instrumenten en waar mogelijk effecten van gemeentelijk minimabeleid.

Het is van belang om deze drie verkenningen in samenhang met elkaar te bezien. Daarom zijn SZW, VNG, Divosa en Nibud gezamenlijk om tafel gegaan om de (voorlopige) uitkomsten van de verkenningen te bespreken.

Bovenstaande activiteiten sluiten nauw aan bij de afspraak in het coalitieakkoord om in overleg met gemeenten te werken aan vereenvoudiging en een basisniveau van aanvullende gemeentelijke regelingen, zodat mensen kunnen rondkomen ongeacht de postcode. Dit

[10] Kamerstukken II 2024/25, 34 352, nr. 344.
[11] verkenning_armoededienstverlening_def.pdf

maakt voor mensen het aanbod en de aanvraag van regelingen overzichtelijker.

Het streven is om in het vierde kwartaal van 2026 bestuurlijke afspraken te maken over verbetering en vereenvoudiging van het armoedebeleid, inclusief de lokale basisdienstverlening.

Een goed voorbeeld waar al concrete stappen worden gezet om tot versterking en vereenvoudiging van het gemeentelijk beleid te komen, betreft de gemeentelijke regeling rond Sociaal Medische Indicatie (SMI). Dit is een regeling voor gezinnen met sociaal-medische problematiek die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag en bij hun gemeente een vergoeding kunnen krijgen voor de kosten van kinderopvang. Via een handreiking en een basislijn SMI is de inzet, samen met de VNG, de onwenselijke verschillen tussen gemeenten te verkleinen en meer zekerheid te bieden aan ouders. Op 30 januari jl. is de Tweede Kamer over de handreiking SMI geïnformeerd[12].

Met bovenstaande activiteiten wordt invulling gegeven aan de moties De Kort/Van Dijk over in overleg met gemeenten tot vereenvoudiging en een basisniveau van gemeentelijk regelingen komen, de motie Van Eijk (over een onderzoek naar aard en omvang van de gemeentelijke minimaregelingen en het effect daarvan op de armoedeval en marginale druk) en de motie Ceder (over bij de uitwerking van spoor 2 inzetten op het versimpelen van gemeentelijke regelingen).

In de verschillende trajecten waar we als Rijk en gemeenten samenwerken om het armoedebeleid te versterken en vereenvoudigen houden we uiteraard vinger aan de pols ten aanzien van de ontwikkeling van (kinder)armoede. Als het behalen van de gestelde kinderarmoededoelstelling in gevaar komt, zal de Kamer tijdig geïnformeerd worden. Daarmee wordt invulling gegeven aan de motie Ceder c.s.[13]

5 Meer grip en overzicht: passende dienstverlening voor mensen

5.1 Integraal schuldenoverzicht

We werken de komende tijd aan het bieden van inzicht en overzicht in private en publieke schulden. Dit is een flinke uitdaging die we samen met de partners in het veld oppakken. Parallel aan het versterken van reeds bestaande initiatieven werken we aan de ontwikkelagenda voor een schuldenoverzicht. In de ontwikkelagenda worden verschillende scenario's uitgewerkt. Voor de zomer informeren we uw Kamer over de beoogde scope

[12] Kamerstukken II, 2025-2026, 31322, nr. 574
[13] Kamerstukken, vergaderjaar 2024–2025, 36 600 VII, nr. 40

en inzet op het schuldenoverzicht en de daarbij behorende financiële middelen.

5.2 Landelijke pauzeknop en aanmeldpunt

De Landelijke Pauzeknop is een centrale, digitale voorziening waarmee mensen met schulden zich kunnen aanmelden voor schuldhulpverlening én een tijdelijke pauze kunnen aanvragen. Met deze knop wordt het mogelijk dat op verschillende momenten bij schuldeisers die zijn aangesloten verzocht kan worden om een opschorting van incassomaatregelen. Het doel is tweeledig: enerzijds wordt in een zo vroeg mogelijk stadium schuldenrust voor de hulpvrager gerealiseerd, anderzijds wordt de drempel naar schuldhulpverlening verlaagd. Positieve bijvangst is de schadebeperking voor schuldeisers.

De knop werkt op de volgende manier: mensen die problemen ervaren met hun schulden worden middels het indrukken van een digitale knop doorverwezen naar de schuldhulpverlening van de gemeente. Na een snelle beoordeling van de situatie kan door de schuldhulpverlening een *Kennisgeving* worden verstuurd naar de aangesloten schuldeisers, waarmee zij schuldeisers laten weten dat er wordt gewerkt aan een oplossing voor de schulden en verzocht wordt om een pauzering van de invorderingen.

Figuur 1. Ontwerp Landelijke Pauzeknop

5.2.1 Implementatie van de kennisgeving

Om de volledige pauzeknop operationeel te krijgen, is het belangrijk dat alle gemeenten de Kennisgeving inzetten. De implementatie onder leiding van de NVVK verloopt voorspoediger dan verwacht. Van de 342 gemeenten in Nederland zijn inmiddels 199 gemeenten actief met de Kennisgeving, 86 gemeenten zijn gemeld voor implementatie en 57 gemeenten moeten nog reageren op de uitnodiging. Het doel is dat begin 2027 alle gemeenten gebruik maken van de Kennisgeving.

5.2.2 Ontwikkeling landelijke digitale knop

Voor de landelijke knop is een aanvullende functionaliteit nodig bovenop het bestaande Schuldenknooppunt, het systeem dat momenteel de Kennisgevingen verstuurt. Het Schuldenknooppunt is overgenomen door BIDN. Over de ontwikkeling en het beheer van de benodigde applicatie en

de daarvoor benodigde capaciteit zijn de gesprekken met BIDN gestart. Dit zal meer tijd in beslag nemen dan vooraf was voorzien. Ondertussen zijn al positieve gesprekken gevoerd met potentiële partners zoals het CJIB, en Geldfit, die de knop kunnen inbedden in hun communicatie. Deze partners staan positief tegenover de komst van de pauzeknop.

5.3 Gratis betalingsherinnering en beperken kostenoploop bij verkeersboetes

U bent eerder geïnformeerd over de invoering van de kosteloze betalingsherinnering en de mogelijkheid voor het CJIB om de ophogingen bij boetes op grond van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wahv) in uitzonderlijke gevallen kwijt te kunnen schelden. Met deze maatregelen kan een bijdrage worden geleverd aan het voorkomen van kostenoploop, zodat zo veel mogelijk wordt voorkomen dat mensen (verder) in de problemen komen. Het kabinet zet zich in voor het ondersteunen van lopende verbetertrajecten in de uitvoeringspraktijk, zoals de pilot kosteloze betalingsherinnering bij het CJIB die per 1 juli 2026 zal starten. Op die manier worden mensen niet direct met extra kosten geconfronteerd als zij een keer vergeten om tijdig te betalen. Het kabinet acht het van belang dat de pilot inzichten geeft of er in minder gevallen een eerste ophoging wordt opgelegd. De kennis die hiermee wordt opgedaan kan worden benut bij toekomstige besluitvorming over eventuele voortzetting van de pilot.

Ook de mogelijkheid om mensen die verkeren in situaties van overmacht te helpen door verhogingen bij Wahv-boetes (gedeeltelijk) kwijt te kunnen schelden, biedt het CJIB meer mogelijkheden om te komen tot een meer persoonsgerichte inning. Het CJIB is per 1 juni 2025 hiermee gestart. De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid informeert Uw Kamer dit voorjaar over de eerste ervaringen van het CJIB met de bevoegdheid tot kwijtschelding.

5.4 Sociaal Incasseren

Op 25 maart 2025 hebben publieke en private partijen een samenwerkings-programma sociaal incasseren ondertekend.[14] In dit programma werken publieke en private schuldeisers samen om een sociale invorderingspraktijk te bevorderen door betere samenwerking en kennisuitwisseling. Samen met CRI-partijen en de Stichting Financieel Gezond Nederland (SFGN, voorheen NCFG) is de afgelopen maanden nadere invulling gegeven aan dit samenwerkingsprogramma. Het doel van het samenwerkingsprogramma is om met publieke en private partijen (problematische) schulden te verkleinen door een socialere invorderingspraktijk. Zo dragen we met alle partijen bij aan een land waarin schulden niet onnodig groter, maar juist kleiner worden.

In nauwe samenwerking met de SFGN organiseren we op 14 april 2026 een bijeenkomst met publieke en private partijen om publieke en private partijen samen te brengen en elkaar te leren kennen. Hierdoor wordt meer begrip en bewustzijn gecreëerd voor elkaars positie.

[14] Schuldeisers ondertekenen afsprakenkader sociaal incasseren | Schuldenlab

5.5 Eén overheidsincasso

Binnen de clustering Rijksincasso (CRI[15]) werken overheidsorganisaties aan het vereenvoudigen en verbeteren van de publieke dienstverlening door zoveel mogelijk als één overheid te werken. De Rijksincassovisie[16] fungeert daarbij als leidraad.

5.5.1 Mijn Betaaloverzicht

In de Rijksincassovisie is de ambitie uitgesproken dat alle CRI-partijen eind 2025 bij het Vorderingenoverzicht Rijk zijn aangesloten. De werktitel Vorderingenoverzicht Rijk is inmiddels aangepast in de naam *Mijn Betaaloverzicht*. RVO en CJIB zijn inmiddels aangesloten. De overige CRI-partijen sluiten naar verwachting aan in 2026. Ook met decentrale overheden (gemeenten en waterschappen) wordt de komende jaren toegewerkt naar een mogelijke aansluiting bij Mijn Betaaloverzicht. Voor de lancering van Mijn Betaaloverzicht is eerst nog een afhechting van de juridische basis noodzakelijk.

5.5.2 Betalingsregeling Rijk

Eind 2022 zijn de eerste partijen aangesloten bij de Betalingsregeling Rijk (BRR), een gezamenlijke betalingsregeling voor meerdere (rijks)overheidsvorderingen. Op 1 januari 2026 is de BRR weer verder uitgebreid met bepaalde typen vorderingen van de Autoriteit online Terroristisch en Kinderpornografisch Materiaal (ATKM), de Dienst Financieel-Economische Integriteit (DFEI), de Inspectie Justitie en Veiligheid (Inspectie JenV), de Nederlandse Emissieautoriteit (NEa). Daarnaast zijn ook de vorderingen van de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI) toegevoegd, die voortkomen uit de Energiewet en de RDW inzake de Wet vrachtwagenheffing. Met de Belastingdienst en Dienst Toeslagen zijn eveneens belangrijke stappen gezet om hun toekomstige deelname aan de Betalingsregeling Rijk mogelijk te maken. Beleidsmatige- en juridische randvoorwaarden zijn ingevuld. De structurele juridische basis zal in de Wet op de Overheidsincasso worden vastgelegd (zie hieronder).

5.5.3 Toezeggingen uit rijksincassovisie

In opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is onderzoek verricht naar de validiteit, proportionaliteit, doelmatigheid en doeltreffendheid van ophogingen binnen de rijksincasso. Dit onderzoek is inmiddels afgerond. De rapportage en de kabinetsreactie hierop zal uw Kamer op korte termijn ontvangen.

De CRI-partijen hebben daarnaast een onderzoek gedaan over de wijze waarop zij communiceren over maatwerkbetalingsregelingen. Uit het onderzoek blijkt dat alle CRI-partijen in toenemende mate mogelijkheden

[15] Bestaande uit: Belastingdienst, het CAK, Het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB), de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), Dienst Toeslagen en het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV).
[16] Tweede Kamer, 2023-2024, 24 5115, nr. 724.

voor maatwerk in betalingsregelingen aanbieden en verbetermaatregelen hebben genomen in hun communicatie hierover. De CRI-partijen delen onderling hun best-practices en zullen gezamenlijk de communicatie over de BRR verbeteren.

5.5.4 Verkenning wettelijk kader overheidsincasso

Vanuit het IBO problematische schulden is voorgesteld om tot één (digitaal) loket voor overheidsincasso's te komen. Dit loket bouwt voort op de bestaande Clustering Rijksincasso. Met betrokken partijen is gesproken hoe met de beschikbare incidentele middelen stappen kunnen worden gezet. Om kostenoploop en problematische schulden bij mensen met meerdere vorderingen aan de overheid te voorkomen, is het noodzakelijk dat overheidsorganisaties meer gezamenlijk optreden bij het incasseren van overheidsschulden. Daarvoor moeten overheidsorganisaties onder meer gegevens over openstaande vorderingen met elkaar kunnen delen. Dit vraagt om een wettelijke grondslag. Wij zien een 'Wet op de overheidsincasso' als oplossing om deze juridische grondslag te creëren voor gezamenlijke invordering als één overheid. Afgelopen jaar hebben de CRI-partijen, SZW, JenV en FIN een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden van een dergelijke wet.

De wet is van belang om te komen tot duidelijke spelregels voor (meer) gezamenlijke, overheidsbrede inning en incasso. Hierbij is het niet de bedoeling dat er één centrale invordering plaatsvindt, maar dat bij overlap van vorderingen op onderdelen een gezamenlijke invordering kan plaatsvinden (geborgd bij formele wet), bijvoorbeeld om één betalingsregeling Rijk te kunnen treffen. Bovendien kunnen via deze wet randvoorwaarden worden geregeld over de rechtsbescherming voor burgers. De problemen en oplossingsrichtingen zijn verkend die burgers en (rijks)overheidsinstanties ervaren bij gezamenlijke invordering en waarvoor een wettelijke grondslag noodzakelijk is. Een dergelijke wet die gezamenlijke invordering borgt, maakt het waarschijnlijker dat burgers tijdig hun betalingen voldoen, wat leidt tot een betere naleving, effectievere inning, stabiliteit en minder achterstanden. Hiermee voldoen wij aan het verzoek zoals ingediend met motie van het lid Van Nispen.[17] Dit kabinet zal de uitwerking van deze wet verder oppakken.

5.5.5 Zweeds incassomodel

Tijdens het debat incasso industrie op 6 februari 2025 is aan uw Kamer toegezegd in te gaan op de lessen die wij kunnen trekken uit het Zweeds incassomodel. Het Zweeds incassomodel is als volgt ingericht. Publieke partijen stellen de vordering vast en schrijven de burger aan. Als betaling uitblijft, kan de vordering voor de inning alleen aan het Zweeds Koninklijk

[17] Tweede Kamer, 2025-2026, 29 279, nr. 993.

Incassobureau (Kronofogden) worden overgedragen. In de gerechtelijke incassofase kan er een betalingsbevel worden aangevraagd bij Kronofogden. Dit geldt zowel voor publieke als private vorderingen. Een private vordering wordt niet automatisch door een rechter beoordeeld, maar slechts in de gevallen dat een debiteur actief in verweer komt. Dat is slechts in 6% van de gevallen. Beslagleggingen en huisuitzettingen kunnen alleen worden opgelegd en uitgevoerd door Kronofogden. Bij een derdenbeslag houdt de instantie rekening met de daar geldende beslagvrije voet. Zo voorkomt zij dat de beslaglegging ervoor zorgt dat een persoon niet meer genoeg geld heeft om voor zichzelf te kunnen zorgen.

Doordat slechts één partij bevoegd is om beslagleggingen uit te voeren en dit doet voor zowel publieke als private schulden, heeft de beslaglegger een goed overzicht van alle schulden en kan het bestaansminimum beter gegarandeerd worden. Het is hierdoor immers niet mogelijk dat een andere partij tegelijkertijd op hetzelfde inkomen beslag legt, waardoor er minder dan het bestaansminimum overblijft.

In november heeft een groep Nederlandse ambtenaren een werkbezoek afgelegd aan Kronofogden, om te verkennen welke lessen we kunnen trekken voor de Nederlandse praktijk. Interessante inzichten zijn hierbij opgedaan op het gebied van gegevensuitwisseling. Deze inzichten sluiten aan bij de aandachtspunten die in deze brief zijn geschetst rond het voorkomen van kostenoploop en het versterken van de positie van mensen met schulden. Tegelijkertijd kan ook geconcludeerd worden dat de rechtsbescherming van Nederlandse burgers beter geborgd is doordat de rechter altijd een vordering beoordeelt op de rechtmatigheid.

In Zweden is één centrale partij verantwoordelijk voor het afdoen van betaalachterstanden en beheert daarbij zowel publieke als private schulden. Deze inrichting laat zien dat onder andere een integraal schuldoverzicht, een volledig persoonsgerichte invordering en uniform beslagbeleid kunnen bijdragen aan het beter beschermen van het bestaansminimum en het voorkomen van stapeling van maatregelen en kosten. De geleerde lessen worden meegenomen in de verdere vormgeving van de aangekondigde trajecten uit het Nationaal Programma Armoede en Schulden, waaronder de Betalingsregeling Rijk, het collectief afbetalingsplan en een Wet op Overheidsincasso. Daarbij wordt bezien welke elementen uit het Zweedse model, met inachtneming van de Nederlandse rechtsstaat en bestuurlijke verhoudingen, op een verantwoorde wijze kunnen bijdragen aan een effectievere, eenvoudiger en meer samenhangende overheidsincasso.

5.6 Registratietermijn Bureau Kredietregistratie

Als mensen met problematische schulden toegelaten worden tot schuldhulpverlening wordt dit conform de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) geregistreerd bij het Bureau Krediet Registratie (BKR). Na afloop van die periode blijft die registratie voor een periode van vijf jaar staan. Uw Kamer heeft twee moties aangenomen om de registratietermijn van schuldenregistraties bij het Bureau Krediet

Registratie (BKR) te verkorten tot een half jaar.[18] [19] De moties worden uitgevoerd met als ambitie om de registratie van schuldhulpverlening en saneringskredieten terug te brengen naar een halfjaar na succesvolle afronding van het schuldhulptraject.

Na breed overleg met betrokken stakeholders, waaronder organisaties in de bankensector, kredietverstrekkers, schuldhulpverlening, de VNG en BKR is besloten dat de best haalbare optie is om de door de Kamer gewenste kortere registratie via gemeenten tot stand te laten komen. Gemeenten zijn ook bereidwillig om hieraan mee te werken, zodat inwoners die hun schulden succesvol hebben afgerond niet jarenlang achtervolgd worden door nadelige gevolgen daarvan. Begin 2025 is met de VNG overeengekomen dat zij gemeenten oproept om te gaan werken zoals een aantal al doet: zij registreren schuldhulptrajecten bij het BKR en halen deze registratie er zelf weer uit, een half jaar na succesvolle afronding van het schuldhulptraject. De VNG heeft deze communicatie en oproep richting gemeenten al gedaan.

Uw Kamer is hierover bij het commissiedebat Armoede en Schulden van 22 mei 2025 geïnformeerd. Tevens is daarbij toegezegd dat de Tweede Kamer geïnformeerd zou worden over het aantal gemeenten dat overgegaan is tot het verkorten van de BKR-registratietermijn naar 6 maanden.

Met een peildatum van 1 november 2025 zijn er 253 gemeenten die de registratie van schuldhulpverlening en saneringskredieten registreren bij BKR. Om de schuldenregistraties met betrekking tot (vroegtijdige) verwijdering te kunnen duiden, heeft BKR ingezoomd op 150 registrerende gemeentelijke deelnemers. De kadering van 150 registrerende gemeenten is gemaakt om onderscheid te maken tussen gemeenten en deelnemers die werk verrichten voor meerdere gemeenten, zoals een gemeentelijke kredietbank.

Uit de data-analyse van BKR blijkt dat tot nu toe een beperkt aantal gemeenten voldoet aan de oproep van de VNG om de registratie van schuldhulpverlening en saneringskredieten in BKR terug te brengen naar zes maanden, na succesvolle afronding van het schuldhulptraject. Van de gemeentelijke deelnemers verwijderen nu 18 direct de registratie bij het beëindigen van de schuldregeling en 9 gemeentelijke deelnemers hanteren een bewaartermijn van 6 maanden. Het aantal gemeenten is beperkt omdat veel gemeenten aangeven behoefte te hebben aan eenduidige handvatten met juridisch getoetste richtlijnen. Om zo beleid en uitvoering aan te passen en de betreffende registraties op een uniforme en correcte wijze te kunnen beëindigen. Daarom heeft de VNG de afgelopen maanden in overleg met SZW gewerkt aan een uniforme (beleids-)lijn en uitwerking van de oproep. Op basis daarvan zal de VNG handvatten publiceren die gemeenten houvast bieden en hen in staat stellen daadwerkelijk gehoor te geven aan de oproep.

[18] Motie 2022-2023, 24 515, nr. 663
[19] Motie 2022-2023, 36 200 XV nr. 73

5.7 Professionals voor Maatwerk Multiproblematiek (PMM)

Het overkoepelende doel van PMM is het versterken van de positie van professionals bij multiproblematiek (samenloop van problemen bij o.a. zorg, wonen, veiligheid, onderwijs, financiën), zodat inwoners eerder en sneller worden geholpen. PMM is een interbestuurlijk samenwerkingsverband met een integrale aanpak, waarvan de sturing is belegd bij 6 ministeries (SZW, BZK, JenV, OCW, VWS, FIN), een vertegenwoordiger van de 70 aangesloten gemeenten, de VNG en vertegenwoordigers van de 20 aangesloten publieke dienstverleners. De aanpak van PMM bestaat uit het Maatwerkregister, het Landelijk Maatwerkloket Multiproblematiek, het Landelijk Escalatie Team, de Tafel Casuïstiek voor wethouders, de Masterclass Ruimte in Regelgeving en systeemleren (analyseren knelpunten en patronen, agenderen van leerpunten en het voorstellen van systeemverbeteringen), een website[20], PMM stuurt jaarlijks een brief aan de Tweede Kamer over de voortgang van PMM met de jaarlijkse Voortgangsrapportage Systeemleren. Op 5 juli 2025 heeft PMM de Tweede Kamer geïnformeerd over de voortgang van PMM[21].

6 Perspectief bieden voor de toekomst

6.1 Schuldenknooppunt

Per 1 januari 2026 heeft het Bureau Informatiediensten Nederland (BIDN, voorheen Inlichtingenbureau) de dienstverlening van het Schuldenknooppunt (SKP) overgenomen. Het SKP zal als losse naam binnen BIDN blijven bestaan. Na een eerste periode van stabilisatie en transitie richting de standaarden van BIDN, zal BIDN in de loop van 2026 de doorontwikkeling van de dienstverlening van het Schuldenknooppunt oppakken. Het SKP zal in 2026 meerwaarde gaan bieden op dossiers van vroegsignalering, door de realisatie van een centraal aanleverpunt en de landelijke pauzeknop (de ontwikkeling van een landelijke aanmeldpunt voor schuldhulpverlening). Tegelijkertijd willen we dat het Schuldenknooppunt op termijn een bredere meerwaarde heeft voor de schuldenketen, en kijken we hoe deze dienstverlening ook meer ingezet kan worden voor private schuldbemiddelaars, bewindvoerders en WSNP-bewindvoerders. Ook kijken we naar de rol van het BIDN en specifiek het instrument SKP in de governance van de schuldenketen en ketenarchitectuur. Tot slot onderzoeken we of en hoe SKP kan door ontwikkelen naar een bruikbaar component van het schuldenoverzicht.

6.2 Kwaliteit schuldhulpverlening

Mensen met schulden moeten kunnen rekenen op uniforme, toegankelijke en betrouwbare hulpverlening die hen perspectief biedt op een

[20] https://www.maatwerkmultiproblematiek.nl
[21] Kamerstukken 2024-2025 34 477, nr. 91.

schuldenvrije toekomst. Gemeenten werken hard aan de invoering van de basisdienstverlening, waardoor verschillen in aanbod en uitvoering tussen gemeenten worden weggenomen.

Uit het IBO-schulden kwamen aanbevelingen om de kwaliteit van de schuldhulpverlening verder te verbeteren. Daarom is de afgelopen periode met het werkveld verkend welke aanvullende maatregelen mogelijk zijn. Dit heeft geleid tot drie concrete sporen. We experimenteren met de inzet van een kwaliteitsmedewerker, en met intervisie- en reflectiebijeenkomsten om professionals in het veld te ondersteunen bij hun werk. Voor deze twee sporen wordt subsidie verstrekt aan de NVVK. Het derde spoor dat we verkennen is de mogelijkheid tot persoonscertificering van schuldhulpverleners. Deze verkenning wordt in de loop van 2026 opgeleverd en moet inzicht bieden in wat deze maatregel oplevert, welke druk dit legt op de beschikbare capaciteit en middelen, en hoe dit zich verhoudt tot het decentrale stelsel. In de tweede helft van 2026 wordt de Kamer opnieuw geïnformeerd over de uitkomsten van de verkenning en de stand van zaken van de lopende maatregelen.